

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบลักษณะนิสัยจำแนกตามสาขาวิชา : การศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะนิสัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านความมีเหตุผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และค่านิยม ระหว่างนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ทั้ง 15 คณะ โดยมีจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด 550 คน เก็บแบบสอบถามคืนมาได้ 547 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.45 การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) โดยการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วจึงสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสาขาวิชา คณะวิชา และชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นการถามข้อเท็จจริงเรื่อง เพศ ศาสนา ชั้นปี คณะวิชา ผลการเรียน อาชีพของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง รายได้ของบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง การเดินทางมามหาวิทยาลัย ความคาดหวังในอนาคต และจำนวนพี่น้อง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับ ลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง ของนิสิตด้าน
 ความมีเหตุมีผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา
 กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และค่านิยม ซึ่ง เป็น
 มาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคอร์ต (Likert) ที่ให้ผู้ตอบ
 ประมาณค่า 5 ช่วง มีทั้งหมด 81 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบ ในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสิต
 ด้านความมีเหตุมีผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา
 กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และค่านิยม ซึ่ง เป็น
 มาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคอร์ต (Likert) ที่ให้ผู้ตอบ
 ประมาณค่า 5 ช่วง มีทั้งหมด 9 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาในการช่วยแจกและเก็บแบบสอบถามจากผู้แทนชั้นปี และ
 อาจารย์ผู้สอนนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้แจกและเก็บแบบ
 สอบถามด้วยตนเอง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการหาค่าสถิติต่าง ๆ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
 (Statistical Package for Social Science) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อการวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูล ซึ่งเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการ
 หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง และความคิดเห็น
 ของนิสิตในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสิต ด้านความมีเหตุมีผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้
 กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และค่านิยม ของนิสิตแต่ละสาขาวิชา วิเคราะห์
 ด้วยการหาค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง
 และความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสิต ด้านความมีเหตุมีผล การใฝ่รู้ การนำความรู้

ไปใช้ การใช้ภาษา กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และค่านิยม ระหว่างนิสิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ วิเคราะห์ความแตกต่างด้วยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง ใช้ทดสอบทีละคู่ โดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 ตอนที่ 2 ลักษณะ สภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง และความคิดเห็นของนิสิตในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสัย ค่านิยมมีเหตุผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และสังคม จำแนกตามสาขาวิชา

ตอนที่ 3 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของ ลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง และความคิดเห็นของนิสิตต่างสาขาวิชา ในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสัย ค่านิยมมีเหตุผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และสังคม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

1. ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 55) เป็นเพศชาย เมื่อแยกสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 76.7 และ 56.3) เป็นเพศชาย แต่สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 51.9 และ 57.1) เป็นเพศหญิง
2. ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 95.6) นับถือศาสนาพุทธ ทั้งการวิเคราะห์โดยส่วนรวมและแยกสาขาวิชา
3. ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 67.7) เป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 และร้อยละ 52.3 เป็นนิสิตชั้นปีที่ 3
4. ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 38.4) มีผลการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 - 2.99 เมื่อแยกวิเคราะห์ตามสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ

และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 42.5 และ 39.6) มีผลการเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 - 2.99 แต่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ส่วนมาก (ร้อยละ 34.5 และ 38.6) มีผลการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.00 - 3.49 และมีผู้ตอบร้อยละ 3.5 ที่มีผลการเรียนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และ เมื่อแยกสาขาวิชา พบว่า ร้อยละ 5 ของผู้ตอบสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีผลการ เรียนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และร้อยละ 4.8 ของผู้ตอบสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีผลการ เรียนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00

5. บัณฑิตของผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 48.4) มีอาชีพประกอบธุรกิจ ส่วนตัว ทั้งการวิเคราะห์โดยส่วนรวมและแยกสาขาวิชา และมีอาชีพรับราชการเป็นอันดับ รอง (ร้อยละ 20.5) ส่วนน้อย (ร้อยละ 1.6) มีอาชีพเกษตรกร และมีผู้ตอบร้อยละ 4.7 ที่ไม่ศึกษาถึงแก่กรรม

6. มารดาของผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 37.5) มีอาชีพประกอบธุรกิจ ส่วนตัว ทั้งการวิเคราะห์โดยส่วนรวมและแยกสาขาวิชา และมีอาชีพแม่บ้านเป็นอันดับรอง (ร้อยละ 33.3) ส่วนน้อย (ร้อยละ 0.5) มารดามีอาชีพทหารและตำรวจ และมารดาของ ผู้ตอบ (ร้อยละ 2.00) มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง และมีผู้ตอบร้อยละ 2.7 ที่มารดา ถึงแก่กรรม

7. บัณฑิตหรือผู้ปกครองของผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 42.4) มีรายได้ โดยเฉลี่ยมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และเมื่อแยกวิเคราะห์ตามสาขาวิชา พบว่า สาขา วิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ บัณฑิตหรือผู้ปกครองของผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 47.5 และร้อยละ 43) มีรายได้โดยเฉลี่ยมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน แต่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ บัณฑิตหรือผู้ปกครองของผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 35.6) มี รายได้โดยเฉลี่ยระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน และสาขาวิชามนุษยศาสตร์มี จำนวนบัณฑิตหรือผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน เป็นจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 41.4

8. มารดาหรือผู้ปกครองของผู้ตอบ ร้อยละ 29.1 มีรายได้โดยเฉลี่ย ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาท และร้อยละ 37.3 ไม่มีรายได้ สำหรับสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มารดาหรือผู้ปกครองของผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 41.4) มีรายได้ โดยเฉลี่ยระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน

9. ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 66.9) เห็นทางมหาวิทยาลัยช่วยการ โดยสารรถประจำทาง ทั้งการวิเคราะห์โดยส่วนรวมและแยกสาขาวิชา และเห็นทางมหาวิทยาลัยช่วยรถส่วนตัวเป็นอันดับรอง (ร้อยละ 21.2) และมีผู้ตอบร้อยละ 0.2 เห็นทางมหาวิทยาลัยช่วยการขี่จักรยาน

10. ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 47.5) จะมุ่งหางานอาชีพทันทีที่สำเร็จ การศึกษา ทั้งการวิเคราะห์โดยส่วนรวมและแยกสาขาวิชา และตั้งใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ปริญญาเอก เป็นอันดับรอง (ร้อยละ 31.3) และมีผู้ตอบร้อยละ 9.3 ยังไม่ได้คาดหวังในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้ว

11. ผู้ตอบส่วนมาก (ร้อยละ 36.4) มีจำนวนพี่น้องรวมทั้งผู้ตอบ 4-5 คน และจำนวนพี่น้องรวมทั้งผู้ตอบ 2-3 คน เป็นอันดับรอง (ร้อยละ 34.9) และร้อยละ 3.5 ของผู้ตอบ เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัว

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะสภาพและพฤติกรรม ที่ปฏิบัติจริงและความคิดเห็น ของนิสิตในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสัยในด้านความมีเหตุมีผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และสังคม จำแนกตามสาขาวิชา ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ประกอบด้วย นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ และนิสิตคณะวิทยาศาสตร์

1.1 ลักษณะนิสัย นิสิตสาขาวิชานี้ มีลักษณะด้านกิริยามารยาท อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังต่อไปนี้ คือ ด้านรสนิยม ($\bar{X} = 3.59$) ความมีเหตุมีผล ($\bar{X} = 3.56$) สังคม ($\bar{X} = 3.43$) การนำความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.25$) การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 3.23$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 3.17$) การเมือง ($\bar{X} = 2.79$) และศาสนา ($\bar{X} = 2.62$)

1.2 ความคิดเห็น นิสิตสาขาวิชานี้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะด้านต่าง ๆ ที่นิสิตเห็นว่ามีสำคัญต่อนิสิตในระดับมาก ซึ่งเรียงตามลำดับได้ ดังนี้คือ ความมีเหตุมีผล ($\bar{X} = 4.37$) การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 4.34$) กิริยามารยาท ($\bar{X} = 4.21$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 4.09$) สังคม ($\bar{X} = 4.06$) ศาสนา ($\bar{X} = 3.85$) การนำ

ความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.83$) และลักษณะที่นิสิตเห็นว่ามีความสำคัญต่อนิสิตในระดับปานกลาง คือ การเมือง ($\bar{X} = 3.51$) และรสนิยม ($\bar{X} = 3.24$)

2. นิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย นิสิตคณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ และนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์

2.1 ลักษณะนิสัย นิสิตสาขาวิชานี้ มีลักษณะค่านิยมมารยาท อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ รสนิยม ($\bar{X} = 3.54$) ความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.48$) สังคม ($\bar{X} = 3.28$) การนำความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.11$) การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 3.05$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 2.84$) และการเมือง ($\bar{X} = 2.60$) ลักษณะค่านิยมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.39$)

2.2 ความคิดเห็น นิสิตสาขาวิชานี้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะค่านิยมต่าง ๆ ที่นิสิตเห็นว่า มีความสำคัญต่อนิสิตในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้คือ ความมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.41$) การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 4.34$) กิริยามารยาท ($\bar{X} = 4.24$) สังคม ($\bar{X} = 4.02$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 3.89$) ศาสนา ($\bar{X} = 3.87$) การนำความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.79$) และลักษณะที่นิสิตเห็นว่ามีความสำคัญต่อนิสิตในระดับปานกลาง คือ การเมือง ($\bar{X} = 3.49$) และรสนิยม ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ

3. นิสิตสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย นิสิตคณะครุศาสตร์ คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และนิสิตคณะนิเทศศาสตร์

3.1 ลักษณะนิสัย นิสิตสาขาวิชานี้มีลักษณะ ค่านิยมมารยาท และรสนิยมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$ และ $\bar{X} = 3.66$) ลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับได้ ดังนี้คือ ความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.51$) สังคม ($\bar{X} = 3.46$) การนำความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.18$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 3.12$) การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 3.08$) การเมือง ($\bar{X} = 2.77$) และลักษณะค่านิยมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.52$)

3.2 ความคิดเห็น นิสิตสาขาวิชานี้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะค่านิยมต่าง ๆ ที่นิสิตเห็นว่ามีความสำคัญต่อนิสิตในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ ดังนี้คือ ความมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.31$) กิริยามารยาท ($\bar{X} = 4.31$) การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 4.27$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 4.17$) สังคม ($\bar{X} = 4.15$) ศาสนา ($\bar{X} = 3.94$) การนำ

ความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.83$) การเมือง ($\bar{X} = 3.69$) ค่านิยมที่ดีเห็นว่าเป็นมีความสำคัญต่อชีวิตในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

4. นิสิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย นิสิตคณะอักษรศาสตร์ สถาบันกสิกรรมศาสตร์ และนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์

4.1 ลักษณะนิสัย นิสิตสาขาวิชานี้ มีลักษณะค่านิยมมารยาท และรสนิยมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$ และ $\bar{X} = 3.77$) และลักษณะที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับได้ ดังนี้คือ ค่านิยม ($\bar{X} = 3.59$) ความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.46$)

การนำความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 3.39$) การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 3.25$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 3.21$) สำหรับลักษณะค่านิยมเมือง และค่านิยมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.52$ และ $\bar{X} = 2.43$)

4.2 ความคิดเห็น นิสิตสาขาวิชานี้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ที่นิสิตเห็นว่าเป็นมีความสำคัญต่อชีวิตในระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ การใฝ่รู้ ($\bar{X} = 4.40$) การใช้ภาษา ($\bar{X} = 4.34$) ความมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.33$) กิริยามารยาท ($\bar{X} = 4.21$) การนำความรู้ไปใช้ ($\bar{X} = 4.13$) สังคม ($\bar{X} = 4.10$) ศาสนา ($\bar{X} = 3.87$) การเมือง ($\bar{X} = 3.61$) ค่านิยม นิสิตเห็นว่าเป็นมีความสำคัญต่อชีวิตในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$)

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า นิสิตทั้ง 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีลักษณะสภาพหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง ค่านิยมมารยาทสูงที่สุด ค่านิยมค่าที่ต่ำที่สุด และนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาชีวภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่ลักษณะค่านิยมมีเหตุผลมีความสำคัญต่อชีวิตมากที่สุด ยกเว้นสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นว่ การใฝ่รู้มีความสำคัญต่อชีวิตมากที่สุด และนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชามีความคิดเห็นตรงกันว่า ลักษณะที่มีความสำคัญต่อชีวิตน้อยที่สุด คือ ค่านิยม

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะสภาพหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง และความคิดเห็นของนิสิตต่างสาขาวิชาในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสัยในด้านความมีเหตุผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และค่านิยม พบว่า

1. ลักษณะทางค่านความมีเหตุผล และค่านศาสนาของนิสิต
ทั้ง 4 สาขาวิชา ไม่แตกต่างกัน

2. ลักษณะค่านการใ้รัฐของนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบทีละคู่พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ
แตกต่างกันกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชาศาสตร์
กายภาพมีลักษณะค่านการใ้รัฐสูงกว่าสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ส่วนสาขาอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. ลักษณะค่านการนำความรู้ไปใช้ของนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชา
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบทีละคู่ พบว่า สาขาวิชามนุษยศาสตร์
แตกต่างกันกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชามนุษยศาสตร์ จะมีลักษณะค่านการนำความรู้ไปใช้สูงกว่าสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์

4. ลักษณะค่านการใช้ภาษา ของนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบทีละคู่พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ
แตกต่างกันกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกันกับสาขาวิชาสังคม-
ศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ แตกต่างกับสาขาวิชามนุษยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพมีลักษณะค่านการใช้ภาษาค่ากว่าทุกสาขาวิชา

5. ลักษณะค่านกิริยามารยาทของนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบทีละคู่พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ
แตกต่างกันกับสาขาวิชามนุษยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชา
มนุษยศาสตร์มีลักษณะค่านกิริยามารยาทสูงกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ส่วนสาขาอื่น ๆ
ไม่แตกต่างกัน

6. ลักษณะค่านรสนิยมของนิสิต 4 สาขาวิชา แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบทีละคู่พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกัน
สาขาวิชามนุษยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชามนุษยศาสตร์มีลักษณะ
ค่านรสนิยมสูงกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ส่วนสาขาอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

7. ลักษณะค่านการเมืองของนิสิต 4 สาขาวิชาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบทีละคู่พบว่า สาขาวิชามนุษยศาสตร์แตกต่างกันกับ

สาขาวิชาสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีลักษณะค่านการ เมืองสูงกว่าสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ส่วนสาขาอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

8. ลักษณะค่านสังคมของนิสิต 4 สาขาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบทีละคู่ พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ แตกต่างกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่ระดับ .01 ตามลำดับ โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพมีลักษณะค่านสังคมต่ำกว่าทุกสาขาวิชา

9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของลักษณะนิสิต ของนิสิต 4 สาขาวิชา ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบทีละคู่ พบว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพมีความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของลักษณะนิสิต ค่านการใช้ภาษาค่ากว่าทุกสาขาวิชา

อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

ในการอภิปรายผลของการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ค่านความมีเหตุผล นิสิตทุกสาขามีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรม ที่ปฏิบัติจริง ค่านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อเปรียบเทียบปรากฏว่า ลักษณะค่านความมีเหตุผลของนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชา ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม ค่านนี้ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพจะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.51$) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพเป็นอันดับสาม ($\bar{X} = 3.48$) และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านนี้ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.46$) และพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติมากทุกสาขาวิชาคือ เมื่อเกิดปัญหาในชีวิต นิสิตจะหาสาเหตุ และพยายามแก้ปัญหาตามสาเหตุ ก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรจะคิดหาเหตุผลก่อน รู้จักรับฟังเหตุผลของคนอื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะพิจารณาที่ตนเองก่อน ซึ่งพฤติกรรมทั้ง 5 พฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความมีเหตุผลเป็นส่วนมาก สำหรับการระงับความโกรธเมื่อไม่พอใจสิ่งใด และรู้สึกไม่พอใจทันทีเมื่อถูกตำหนิ นิสิตจะปฏิบัติในระดับปานกลาง ซึ่งทั้ง 2

พฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมที่เป็นเหตุผลทางค่านิยม นิสิตอยู่ในช่วงของคณวิทย์หนุ่มสาว บางครั้งทำให้ไม่อาจระงับความโกรธ และความไม่พอใจได้ก็เท่าที่ควร และการที่นิสิตคิดว่าทุกอย่างที่อาจารย์สอนเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งระคับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่านิสิตมีเหตุผลในการที่จะเชื่อในสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนได้สอน

ค่านการใฝ่รู้ นิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง ในค่านการใฝ่รู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านนี้แล้ว พบว่าสาขาวิชามนุษยศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.25$) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ($\bar{X} = 3.23$) อันที่สามคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.08$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมค่านนี้ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.05$) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพแตกต่างกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพมีลักษณะค่านการใฝ่รู้สูงกว่า สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และเมื่อวิเคราะห์แยกรายพฤติกรรม พบว่าพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติมากที่สุด ในค่านการใฝ่รู้คือ การติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ของบ้านเมือง จากแหล่งขอมูลต่าง ๆ รองลงมาคือ การฟังคำบรรยายพิเศษเพิ่มเติม นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน และพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การอ่านวารสารทางวิชาการที่เป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งผู้รับผิดชอบในการบริหารงานทางวิชาการควรจะได้จัดหลักสูตรใหม่การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันภาษาต่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน ฉะนั้นหากนิสิตได้มีโอกาสศึกษามากขึ้น ก็จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถรู้ภาษาต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การอ่านตำรา และวารสารที่เป็นภาษาต่างประเทศได้

ค่านการนำความรู้ไปใช้ นิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงในค่านการนำความรู้ไปใช้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านนี้แล้ว พบว่า สาขาวิชามนุษยศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.39$) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ($\bar{X} = 3.25$) อันที่สามคือ สาขาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.18$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านนี้ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.11$) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า สาขาวิชามนุษยศาสตร์แตกต่างกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สาขาวิชามนุษยศาสตร์จะมีลักษณะด้านการนำความรู้ไปใช้สูงกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และเมื่อแยกวิเคราะห์รายพฤติกรรม พบว่า นิสิตได้พัฒนาตนเองมากหลังจากเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยทำให้นิสิตมองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคณะ (2527 : 135-137) นั้นแสดงว่า การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยทำให้นิสิตได้มีโอกาสนำความรู้ที่เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จนทำให้นิสิตมองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และพัฒนาตนเองได้มากถึงแม้ว่าในวิธีการบางอย่าง เช่น การพบทวนความรู้เดิมก่อนที่จะเรียนวิชาใหม่ นิสิตจะปฏิบัติกันอย่กก็ตาม

ด้านการใช้ภาษา นิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยของ ลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรม ที่ปฏิบัติจริง ด้านการใช้ภาษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านี้นี้แล้ว พบว่า สาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.21$) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ อันดับสามคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.18$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านี้นี้ต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.84$) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีลักษณะด้านการใช้ภาษาค่ากว่าทุกสาขาวิชา เมื่อวิเคราะห์แยกรายพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมด้านการพูด นิสิตสามารถพูดภาษาไทยได้คล่องแคล่วชัดเจนน ($\bar{X} = 4.03$) แต่นิสิตคิดว่าตนเองมีโอกาสพูดเป็นพิธีกร และการอภิปราย ชักถาม อาจารย์ในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$ และ $\bar{X} = 2.42$) ซึ่งในประเด็นนี้ อาจารย์ผู้สอนควรจะได้เปิดโอกาสให้นิสิตได้พัฒนาทักษะการพูดให้มากขึ้น สำหรับทักษะการฟัง นิสิตฟังข่าวจากวิทยุและโทรทัศน์อยู่ในระดับมาก แต่การฟังการอภิปรายหรือบรรยายเกี่ยวกับสาขาวิชาของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการอ่านของ นิสิต ซึ่งจะมีลักษณะการอ่านโดยทั่วไปอยู่ในระดับมาก แต่การอ่านหนังสือทางวิชาการ และการศึกษาค้นคว้าความเคลื่อนไหวในศาสตร์ที่ศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการเขียน นิสิตมีความสามารถในการเขียนรายงานในวิชาต่าง ๆ และมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง

กานกิริยามารยาท นิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรม
ที่ปฏิบัติจริงในกานกิริยามารยาทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของ
พฤติกรรมกานนี้แล้ว พบว่า สาขาวิชานมนุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมา
คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.86$) อันดับสาม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ
($\bar{X} = 3.85$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกานนี้ต่ำสุด
($\bar{X} = 3.69$) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ
แตกต่างกับสาขาวิชานมนุษยศาสตร์ โดยที่สาขาวิชานมนุษยศาสตร์มีลักษณะกานกิริยามารยาท

สูงกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และเมื่อวิเคราะห์แยกรายพฤติกรรม โดยเฉพาะมารยาท
ที่เกี่ยวกับการนัดเวลากับผู้อื่น นิสิตจะเป็นผู้ไม่ผิดนัดกับผู้อื่น และมารยาทในการ เข้าพบผู้ใด
ก็ตาม นิสิตจะ เคารพ ระตูกอน เพื่อขออนุญาต แล้วจึงเปิดเข้าไป และในขณะที่อยู่ในห้องประชุม
นิสิตจะไม่ส่งเสียงดังคุยกัน และไม่พูดสอดแทรกในวงสนทนา สำหรับพฤติกรรมกานนี้ อาจารย์
ล่วงหน้าก่อน เข้าพบหรือปรึกษาอาจารย์ นิสิตปฏิบัติปานกลางทุกสาขาวิชา สำหรับการให้เกียรติ
ผู้ที่มีสิทธิคัดลอกผลงานทางวิชาการ นิสิตสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และนิสิตสาขาวิชานมนุษยศาสตร์
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่นิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ และนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
ชีวภาพ ปฏิบัติในระดับปานกลาง สำหรับประเด็นอาจารย์ผู้สอน ควรจะไ้แนะนำ นิสิตให้
ปฏิบัติใหม่าก เพราะถือว่าเป็นมารยาททางวิชาการที่ควรทำ

กานรสนิยม นิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่
ปฏิบัติจริง กานรสนิยมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม
กานนี้แล้ว พบว่า สาขาวิชานมนุษยศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาคือ สาขา
วิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.66$) อันดับสามคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ($\bar{X} = 3.59$)
และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกานนี้ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.54$) ซึ่งเมื่อ
เปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกับสาขาวิชานมนุษยศาสตร์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสาขาวิชานมนุษยศาสตร์มีลักษณะกานรสนิยมสูงกว่า
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ เมื่อวิเคราะห์แยกรายพฤติกรรม พบว่า รสนิยมในกานการ
แต่งกาย นิสิตจะแต่งกายโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับรูปร่างลักษณะของตนเองมากที่สุด
และคำนึงถึงความเหมาะสมของเสื้อผ้าในเรื่องวัย ผิวพรรณ ความกลมกลืนของสี เป็นอันดับรอง
และความถูกต้องของกาลเทศะเป็นอันดับสาม และผลการวิจัยยังพบว่า นิสิตจะระมัดระวังการ

แต่งกายเมื่อเข้ามามหาวิทยาลัยอยู่ในระดับน้อย สำหรับรสนิยมในการเลือกสิ่งของ ผลการวิจัย พบว่า นิสิตจะเลือกสิ่งของที่มีประโยชน์ในการใช้สอยให้แก่ผู้ตนเองจะให้ อยู่ในระดับมาก และจะพิถีพิถันในการให้สิ่งของแก่ผู้อื่นในระดับปานกลาง รสนิยมในการฟังเพลง ชมการแสดง และนาฏศิลป์ที่สวยงาม ตลอดจนมีความเพลิดเพลินในการดูสิ่งประณีตงดงาม นิสิตปฏิบัติในระดับมาก

ค่านศาสนา นิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง ค่านศาสนาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.51$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านนี้แล้ว พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.62$) รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.52$) อันถัดสามคือ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ($\bar{X} = 2.43$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมค่านนี้ต่ำสุด ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทางค่านศาสนาของนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์แยกรายพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในค่านศาสนา คือ นิสิตประกอบคุณงามความดี ความแนวศาสนาที่ตนเองยึดถือ และนำหลักศาสนามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็นพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติเป็นอันดีรอง และพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การไปชมรมสถานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการเข้าร่วมประชุม ปฏิบัติธรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัย สำหรับพฤติกรรมการฟังอภิปราย หรือบรรยายเกี่ยวกับศาสนาจากเครื่องบันทึกเสียง วิชชุ และโทรทัศน์ และการร่วมกิจกรรมทางศาสนา นิสิตปฏิบัติในระดับน้อย จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ในค่านศาสนาถึงแม้ว่านิสิตจะปฏิบัติตนในการร่วมกิจกรรมทางศาสนาอยู่ในระดับน้อย แต่นิสิตก็ได้นำหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองยึดถือมาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการนับถือศาสนาอยู่แล้ว สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ควรจะได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุที่นิสิตนักศึกษา ประชาชน เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อย เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ค่านการเมือง นิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง ค่านการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมค่านนี้แล้ว พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.79$) รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.77$) อันถัดสามคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

($\bar{X} = 2.60$) และสาขาวิชานุษยศาสตร์ มีพฤติกรรมรบกวนนี้ต่ำสุด ($\bar{X} = 2.52$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ แยกต่างกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชานุษยศาสตร์ โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีลักษณะค่าสังคมนำต่ำกว่าทุกสาขาวิชา และเมื่อวิเคราะห์แยกรายพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมที่นิสัยปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เมื่อมีการเลือกตั้งในระดับคณะและในระดับมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.73$) โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ จะมีค่าเฉลี่ยในการไปออกเสียงเลือกตั้งสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.86$) และสาขาวิชานุษยศาสตร์มีค่าเฉลี่ยในการออกเสียงเลือกตั้งต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.63$) พฤติกรรมที่นิสัยปฏิบัติเป็นอันพึงรอง ได้แก่ การติดตามข่าวสารการเมืองจากวิทยุและโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.41$) โดยที่สาขาวิชาสังคมศาสตร์ จะมีพฤติกรรมนี้สูงกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.55$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยในพฤติกรรมติดตามข่าวสารการเมืองจากวิทยุและโทรทัศน์น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.08$) พฤติกรรมที่นิสัยปฏิบัติที่น้อยที่สุดคือ การช่วยนักการเมืองหาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 1.39$)

ค่าสังคมนิสิตทุกสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงค่าสังคมน้อยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมตามนี้แล้ว พบว่า สาขาวิชานุษยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.46$) อันที่สามคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ($\bar{X} = 3.43$) และสาขาวิชาที่มีพฤติกรรมรบกวนนี้ต่ำสุดคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ แยกต่างกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชานุษยศาสตร์ โดยที่สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ มีลักษณะค่าสังคมนำต่ำกว่าทุกสาขาวิชา และเมื่อวิเคราะห์แยกรายพฤติกรรม พบว่า นิสิตจะมีสังคมนำเพื่อนฝูงระดับมาก กล่าวคือนิสิตจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในเรื่องราวต่าง ๆ นิสิตจะพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ๆ ในคณะวิชาเดียวกัน และนิสิตจะคำนึงถึงประโยชน์ของตนเอง แต่สำหรับสังคมนำคณาจารย์ และสังคมนำอาจารย์ ตลอดจนการพูดคุยกับเพื่อน เรื่องการเรียน นิสิตปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยเฉพาะนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ จะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังคมนำอาจารย์ ซึ่งได้แก่ การพูดคุยกับอาจารย์ การมีความสุข เมื่อมีโอกาสพบปะพูดคุยกับอาจารย์ในคณะต่ำกว่านิสิตสาขาวิชาอื่น ๆ และนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพชอบมีคนเฝ้ามากกว่านิสิตสาขาวิชาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย

1.1 สำหรับฝ่ายวิชาการ

จากการศึกษาลักษณะนิสัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 9 ด้านพบว่า นิสิตมีลักษณะ และพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงด้านศาสนาอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.51$) และด้านการเมืองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.71$) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากปณิธานของมหาวิทยาลัยที่ว่า มุ่งการบุกเบิก แสวงหา ทุนบำรุง และถ่ายทอดความรู้กับการสร้างเสริมคุณธรรมให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัย ให้เป็นผู้มีสติและปัญญา และเป็นผู้มีความรู้ และเชี่ยวชาญในสรรพวิทยาการ ที่อำนวยความสะดวกแก่การดำเนินชีวิต และคุณธรรมที่ผู้เรียนผู้รับฟังมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝังคือ ความรู้จักตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รอบคอบ ไตร่ตรองเหตุผล รับผิดชอบ เห็นการณ์ไกล มีศีลธรรม และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และจากข้อมูลที่ค้นพบ จากนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งจะสำเร็จเป็นบัณฑิตในไม่ช้านี้ บัณฑิตดังกล่าวจะต้องออกไปรับใช้สังคม เป็นผู้นำสังคม เป็นผู้จรรโลง และสร้างสรรค์สังคมต่อไป เมื่อนิสิตมีลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่ำ และค่อนข้างต่ำ ในด้านศาสนา และการเมืองนับว่า เป็นการค้นพบจุดอ่อนที่มหาวิทยาลัยไม่ควรจะมองข้ามไป ดังนั้น เพื่อช่วยให้การผลิตบัณฑิต และใฝ่บัณฑิตที่มีคุณสมบัตินิตตามปณิธานของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับฝ่ายวิชาการ ดังนี้

1.1.1 ควรจัดสัมมนา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรวิชาศาสนา-
สากล และหรือศาสนาเปรียบเทียบ เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

1.1.2 จัดให้วิชาศาสนาสากล หรือศาสนาเปรียบเทียบ
เป็นวิชาบังคับในวิชาพื้นฐานสำหรับนิสิตทุกคณะ

1.1.3 จัดให้วิชาพิธีกรรมทางศาสนา เป็นวิชาบังคับเลือก
ในวิชาพื้นฐาน

1.1.4 จัดสัมมนา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรวิชาความรู้
เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

1.1.5 จัดใหม่หลักสูตร วิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ เป็นวิชาบังคับในวิชาพื้นฐานสำหรับนิสิตทุกคน

1.1.6 จัดใหม่หลักสูตรวิชาพฤติกรรมทางการเมือง เป็นวิชาบังคับเลือกในวิชาพื้นฐาน

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบลักษณะหรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนิสิตในชั้นอื่น ๆ อีก ได้แก่ ค่านการใ้รู้ ทพบว่า การอ่านวารสารทางวิชาการที่เป็นภาษาต่างประเทศ ของนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.47$ และ $\bar{X} = 1.93$) ค่านการใช้ภาษา การเป็นพิธีกรในการพูดตามโอกาสต่าง ๆ ของนิสิตทุกคน อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.14$) โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ จะมีพฤติกรรมต่ำกว่าทุกสาขาวิชา ($\bar{X} = 1.85$) ฉะนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับฝ่ายวิชาการเพิ่มเติม ดังนี้

1.1.7 ปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ที่เป็นวิชาพื้นฐานของนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยเพิ่มจำนวนชั่วโมงใหม่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว

1.1.8 จัดใหม่หลักสูตรวิชาเลือกการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ให้นิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ได้เลือกเรียนเพิ่มเติม

1.1.9 จัดให้สถาบันภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัย จัดสอนรายวิชาภาษาต่างประเทศเป็นกรณีพิเศษ เพื่อจัดบริการแก่นิสิตที่สนใจ

1.1.10 จัดใหม่หลักสูตรวิชาวาทการ (speech) หรือวิชาการใช้ภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานบังคับสำหรับทุกคน เพื่อนิสิตจะได้เรียนรู้หลักและกฎเกณฑ์การฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.11 จัดใหม่หลักสูตรพลวัตแห่งกลุ่ม (Group Dynamic) เป็นวิชาบังคับเลือก สำหรับนิสิตทุกคน เพื่อส่งเสริมการเข้าใจและการยอมรับผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

1.1.12 จัดใหม่หลักสูตรวิชาการพัฒนาตนเอง (Self Development) เป็นวิชาบังคับเลือกสำหรับนิสิตทุกคน เพื่อส่งเสริมการรู้จักตนเอง การเข้าใจตนเอง และการพัฒนาตนเอง

1.2 สำหรับฝ่ายกิจการนิสิต

จากลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนิสิตค่านศาสนา พบว่า นิสิตทุกสาขามีลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับค่า ($\bar{X} = 2.51$) โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมความสนใจไปธรรมสถานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งการร่วมประชุม และปฏิบัติธรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับค่า ($\bar{X} = 1.54$ และ $\bar{X} = 1.57$) ตามลำดับ) ทั้ง ๆ ที่จากการศึกษาสถานภาพส่วนตัวของนิสิต พบว่า นิสิตนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.6) รองลงมา นับถือศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 3.3) ถึงแก่นิสิตจะมี ลักษณะและพฤติกรรมทางค่านศาสนามา เมื่อแยกวิเคราะห์รายพฤติกรรมบางพฤติกรรมปฏิบัติ น้อยตามที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่น่ายินดีที่ว่านิสิตก็ไม่ได้ละเลยในศาสนาเสียทีเดียว เพราะว่า นิสิตจะนำหลักศาสนามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และประกอบคุณงามความดีตามแนวทางของศาสนา ที่นิสิตยึดถืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.07$ และ $\bar{X} = 3.35$) แต่จะอย่างไร ก็ตาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1.2.1 มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายในการพัฒนา นิสิตค่านกิจกรรมให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติให้ตรงกันแก่ทุกฝ่าย
- 1.2.2 ควรจัดให้มีพิธีกรรมทางศาสนาทุกศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีกรรมทางพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น โดยให้นิสิตทุกคณะ เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะ เช่นเดียวกับประเพณีลอยกระทงของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.2.3 ควรจัดให้มีกิจกรรมพุทธศาสตร์ และประเพณี ในทุกคณะ โดยแต่ละคณะควรมีการประสานงานกับชมรมสถานในการจัดกิจกรรมทางศาสนา
- 1.2.4 เชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียง มาบรรยายและอภิปราย ให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาและพิธีกรรมทางศาสนา
- 1.2.5 สนับสนุนให้มีชมรมการฝึกสมาธิ จัดกิจกรรมฝึกสมาธิ ให้แก่นิสิตทุกคณะ
- 1.2.6 ควรมีวิธีการจูงใจให้นิสิตมาร่วมกิจกรรมทาง ศาสนาให้มากขึ้น อาจจะมีกิจกรรมร้องเพลงทางศาสนา หรือมีการสอนศาสนาให้สนุก ซึ่ง เมื่อนิสิตมาร่วมกิจกรรมแล้วจะได้ไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

ในด้านการเมือง พบว่า นิสิตมีลักษณะหรือพฤติกรรมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.71$) โดยเฉพาะสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีลักษณะหรือพฤติกรรมปฏิบัติจริงค่อนข้างน้อยอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.52$) แต่อีก 3 สาขาวิชาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ($\bar{X} = 2.79$) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ($\bar{X} = 2.60$) สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.77$) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพิ่มเติม ดังนี้คือ

- 1.2.7 ส่งเสริมให้มีชมรมรัฐศาสตร์และการเมืองในทุกคณะ และเป็นหน่วยประสานงานในกิจกรรมทางการเมือง
- 1.2.8 เชิญผู้แทนพรรคการเมืองต่าง ๆ มาแถลงนโยบายของพรรคในการเตรียมการเลือกตั้งทั่วไปทุกครั้ง เมื่อจะมีการเลือกตั้ง
- 1.2.9 เชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงทางด้านการเมือง โดยเฉพาะมาอภิปรายถึงรูปแบบการเลือกตั้งทั่วไปทุกครั้ง เมื่อจะมีการเลือกตั้ง
- 1.2.10 เชิญผู้วาราชการกรุงเทพมหานครมาบรรยายในหัวข้อชาวกรุงเทพมหานครกับการรณรงค์เลือกตั้ง
- 1.2.11 จัดฉายภาพยนตร์ วีดีโอ เกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับคณะ ระดับมหาวิทยาลัย ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์

2.1 จากลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนิสิต ด้านการพูด การอภิปรายซักถามอาจารย์ในห้องเรียน นิสิตจะมีลักษณะและการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.42$) ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน การเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการเกิดความคิดถกเถียงในระดับสติปัญญาของนิสิต ฉะนั้นอาจารย์ผู้สอนพึงได้พัฒนารูปแบบและวิธีการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ได้พูด ได้อภิปราย ร่วมแสดงความคิดเห็นและซักถามอาจารย์ในห้องเรียน ซึ่งจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรจะมีแรงเสริมทางบวกเป็นคะแนนแก่นิสิตด้วย

2.2 จากลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนิสิตด้านการเมืองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 2.71$) ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงควรปลูกฝังความคิด และความรู้สึกในการดำเนินชีวิตของนิสิตที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น อาจารย์

ควรมีงานหรือกิจกรรมให้นักศึกษาได้เลือกทำหรือเลือกปฏิบัติแทนการมอบหมายงานหรือกิจกรรม
ที่เป็นการบังคับให้ทำ ซึ่งจะช่วยให้ปลูกฝังแนวความคิดทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
ให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย